

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 136/21
U Luxembourggu 15. srpnja 2021.

Presuda u predmetu C-535/19
A (Javna zdravstvena zaštita)

Sud potvrđuje pravo građana Unije koji nisu ekonomski aktivni i koji borave u državi članici različitoj od države članice svojeg podrijetla na uključivanje u sustav javnog zdravstvenog osiguranja države članice domaćina

Međutim, pravo Unije ne propisuje obvezu besplatnog uključivanja u navedeni sustav

Osoba A, talijanski državljanin oženjen za latvijsku državljaniku, napustio je Italiju i nastanio se u Latviji kako bi se pridružio svojoj supruzi i njihovo dvoje maloljetne djece.

Ubrzo nakon svojeg dolaska u Latviju, osoba A je 22. siječnja 2016. zatražila od Latvijas Nacionālais veselības dienests (Državna zdravstvena služba, Latvija) uključivanje u latvijski sustav obveznog javnog zdravstvenog osiguranja. Njezin je zahtjev odbijen odlukom od 17. veljače 2016., koju je potvrdilo Ministarstvo zdravstva, zbog toga što osoba A nije bila obuhvaćena nijednom kategorijom korisnika zdravstvene zaštite koju financira država s obzirom na to da nije imala status zaposlene ni samozaposlene osobe u Latviji.

Budući da je odbijena njezina tužba podnesena protiv odluke latvijskih tijela o odbijanju, osoba A podnijela je žalbu Administratīvā apgabaltiesi (Okružni upravni sud, Latvija), koja je također donijela presudu koja nije bila u njezinu korist.

U tom je kontekstu Augstākā tiesa (Senāts) (Vrhovni sud, Latvija), kojoj je osoba A podnijela žalbu u kasacijskom postupku, odlučila postaviti pitanje Sudu o tome je li činjenica da su latvijska tijela odbila zahtjev osobe A u skladu s pravom Unije u području građanstva i socijalne sigurnosti.

U svojoj presudi donesenoj u velikom vijeću **Sud potvrđuje pravo građana Unije – koji nisu ekonomski aktivni i koji borave u državi članici različitoj od one svojeg podrijetla – na uključivanje u sustav javnog zdravstvenog osiguranja države članice domaćina kako bi se mogli koristiti uslugama zdravstvene zaštite koje financira ta država. Međutim, Sud pojašnjava da pravo Unije ne nameće obvezu besplatnog uključivanja u navedeni sustav.**

Ocjena Suda

Kao prvo, Sud je provjerio primjenjivost Uredbe br. 883/2004 na usluge zdravstvene zaštite poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku. Zaključio je da usluge koje financira država i koje se pružaju bez ikakve pojedinačne i diskrecijske ocjene osobnih potreba osobama koje ulaze u kategorije korisnika, kako su one definirane nacionalnim zakonodavstvom, čine „davanja za slučaj bolesti” u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Uredbe br. 883/2004¹. Te su usluge tako obuhvaćene područjem primjene te uredbe jer ne čine davanja u sklopu „socijalne i medicinske skrbi” koja su isključena iz tog područja primjene².

¹ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL 2004., L 166, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 160. i ispravak SL 2020., L 415, str. 88.), kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 988/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. (SL 2009., L 284, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 213.)

² Na temelju članka 3. stavka 5. točke (a) Uredbe br. 883/2004

Kao drugo, Sud je u biti ispitao protivi li se članku 11. stavku 3. točki (e) Uredbe br. 883/2004 kao i članku 7. stavku 1. točki (b) Direktive 2004/38³ nacionalno zakonodavstvo koje iz prava na uključivanje u sustav javnog zdravstvenog osiguranja države članice domaćina – u svrhu korištenja uslugama zdravstvene zaštite koje financira ta država – isključuje građane Unije koji nisu ekonomski aktivni i koji su državljani druge države članice na koje se, na temelju članka 11. stavka 3. točke (e) te uredbe, primjenjuje zakonodavstvo države članice domaćina i koji ostvaruju svoje pravo boravka na njezinu državnom području u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (b) te direktive.

U tom pogledu Sud najprije navodi da se u okviru sustava kolizijskih pravila uspostavljenih Uredbom br. 883/2004⁴, koja su namijenjena određivanju nacionalnog zakonodavstva koje se primjenjuje na primanje davanja iz sustava socijalne sigurnosti, **na osobe koje nisu ekonomski aktivne načelno primjenjuje zakonodavstvo države članice njihova boravišta.**

On zatim naglašava da su države članice, prilikom određivanja uvjeta za postojanje prava na uključivanje u sustav socijalne sigurnosti, obvezne poštovati važeće odredbe prava Unije. Konkretno, budući da su kolizijska pravila predviđena Uredbom br. 883/2004 obvezujuća za države članice, one ne mogu odrediti u kojoj je mjeri primjenjivo njihovo vlastito zakonodavstvo ili ono druge države članice.

Prema tome, **država članica na temelju svojeg nacionalnog zakonodavstva ne može odbiti uključiti u svoj sustav javnog zdravstvenog osiguranja građanina Unije** na kojeg se, u skladu s člankom 11. stavkom 3. točkom (e) Uredbe br. 883/2004 koji se odnosi na određivanje mjerodavnog zakonodavstva, primjenjuje zakonodavstvo te države članice.

Naposljetku, Sud je analizirao utjecaj odredbi Direktive 2004/38 i osobito njezina članka 7. stavka 1. točke (b) na uključivanje u sustav socijalne sigurnosti države članice domaćina. Iz te odredbe proizlazi da, tijekom cjelokupnog trajanja boravka na državnom području države članice domaćina duljeg od tri mjeseca i kraćeg od pet godina, građanin Unije koji nije ekonomski aktivan mora među ostalim raspolagati sveobuhvatnim zdravstvenim osiguranjem za sebe i članove svoje obitelji kako ne bi postao nerazuman teret za javne financije te države članice.

Kad je riječ o odnosu između tog uvjeta boravka u skladu s Direktivom 2004/38 i obveze uključivanja koja proizlazi iz Uredbe br. 883/2004, Sud navodi da **država članica domaćin građanina Unije koji nije ekonomski aktivan može predvidjeti da pristup tom sustavu nije besplatan kako bi izbjegla da taj građanin postane nerazuman teret za javne financije navedene države članice.**

Naime, Sud smatra da država članica domaćin ima pravo uključivanje u svoj sustav javnog zdravstvenog osiguranja građanina Unije koji nije ekonomski aktivan i koji boravi na njezinu državnom području na osnovi članka 7. stavka 1. točke (b) Direktive 2004/38 uvjetovati primjerice sklapanjem ili raspolaganjem sveobuhvatnim privatnim zdravstvenim osiguranjem tog građanina koje navedenoj državi članici omogućuje da ostvari povrat zdravstvenih troškova koje je snosila za tog građanina ili njegovim uplaćivanjem doprinosa u sustav javnog zdravstvenog osiguranja te države članice. Država članica domaćin ipak mora voditi računa o poštovanju načela proporcionalnosti u tom kontekstu i, slijedom toga, o tome da poštovanje takvih uvjeta tom građaninu ne bude pretjerano otežano.

Sud zaključuje da se članku 11. stavku 3. točki (e) Uredbe br. 883/2004, s obzirom na članak 7. stavak 1. točku (b) Direktive 2004/38, protivi nacionalno zakonodavstvo koje iz prava na uključivanje u sustav javnog zdravstvenog osiguranja države članice domaćina – u svrhu korištenja uslugama zdravstvene zaštite koje financira ta država – isključuje građane Unije koji nisu

---

³ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL 2004., L 158, str. 77.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 42. i ispravak SL 2016., L 87, str. 36.).

⁴ Članak 11. stavak 3. točka (e) Uredbe br. 883/2004

ekonomski aktivni i koji su državljani druge države članice, na koje se na temelju te uredbe primjenjuje zakonodavstvo države članice domaćina i koji ostvaruju svoje pravo boravka na njezinu državnom području na temelju te direktive.

Nasuprot tomu, tim se odredbama ne protivi naplatnost uključivanja takvih građana Unije u taj sustav kako bi se izbjeglo da navedeni građani postanu nerazuman teret za javne financije države članice domaćina.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293